

Silvija
Borovnik

Živa

Včasih sem bila nadarjena za vse mogoče, še najbolj za pesnikovanje in slikanje, in nekaj časa sem sanjalarila o tem, da bi postala dirigentka. Palica me je na moč privlačila, ljubila sem njeno asketsko obliko. Ta poklic se mi je dolgo zdel res vsega truda vreden, napornega študija, celodnevni vaj, prečutih noči in nelepkih podočnjakov. Da bi le dobila svojo palico, potem bi zlezla na tisti podstavek, dvignila glavo, čeljust

naprej, mišice na obrazu obvladano napete, oči stroge in obenem vročično zmešane, na čelo bi se mi zavalil snop las v ekstazi, in mahala bi in mahala, moja palica pa bi pletla in pletla shizofrene vzorce za navdušence... Samo zaradi tistih vzorcev bi se splačalo. Na vseh koncertih sem opazovala zgolj loke po zraku, glasba me v resnici sploh ni zanimala, samo palica in njeni trzljaji, to! in najbolj vzneseno je bilo tedaj, ko je zatrepetala, na koncu, kakor tace crkajoče kokoši. Kasneje me je nanjo tu in tam spomnilo le še naprezanje moških meč na trdi, pretrdi poti do samozadostne sreče. In trenutek po njej. Toda moj položaj opazovalke je bil v takih primerih mnogo manj prikladen, spomin na mladostne sanje pa zato nemara še bolj grenak.

Približno leto dni sem se že ukvarjala s svojo raziskavo. Leto dni tujine, nekako prestano leto zmrzali v podnajemniški luknji, v deželi, kjer štejejo med ljudi najslabše vrste tuje moje rodne državljane. Nič ne maraj, so me tu in tam tolažili redkeži, tako je pač pri nas, temu se pravi privatnost, vse teži k njej, po njej se vse ravna. Nihče te noče izločevati, toda taki so pač ljudje, že po naravi, zaprti in zagledani sami vase, že od mladih nog mislijo le na denar in na to, kako bi ga čimveč pridelali, in taki ostanejo tudi, ko odrastejo. Nič ne de, sem skomigala, pač zbogom pomenki s prijatelji, preštevanje in zbiranje denarja za pijačo, nič več pridi kaj pogledat ali oglasi se kaj, zbogom dom, zaničevani moj, ljubljani. Skrivaj, navidez neprizadeto, pa sem se tu in tam le še ozirala proti jugu, po cesti, kjer se je za tukajšnjike nehal civilizirani svet, kjer je stala tabla z napisom Konac avtoputa... in kjer se je začel moj slikoviti, zmešani in sveti doma. Vsa

nemoja zgodovina pa me je vsemu navkljub oklepala ter mi odmerjala bivanje, in vsa moja sedanost, spričo katere sem bila tako nemočna, da sem jo le opazovala, obe sta bili spoznani in dokončno označeni za večno zadaj capljajoči. Pripadniki mojega plemena pa, ki sem jih tu in tam le še srečavala in jih prepoznavala, če ne drugače, po razvlečeno širokih ejih, so tudi meni zbužali vtis propadanja, včasih tudi strahotne življenjske izstradanosti, črede, ki še v dvajsetem stoletju stanuje po zemljankah, se pari in oplojuje navzkriž in počez, vstaja s soncem in lega z mrakom, pase ovce in je z lesenimi žlicami. Vedoč, da sem enako živinče iz iste staje, me je obhajalo razklano čustvo gnusa in usmiljenja. Postajajoč ob cesti, kakor da opazujem izložbe, sem včasih z zgodovinsko žalostjo poslušala zategnjene samoglasnike svojih domorodcev, s katerimi so se izdajali ter se tako vnovič in vnovič poniževali pred tujejezičniki, in z nemočnim besom, z zatrto maščevalnostjo sem opazovala najbolj navadne od navadnih, ki so jih zaradi tega zaničevali. Tudi ne vedno z besedo, ta je znala biti poslovno preračunljiva in ustrežljivo prijazna; kdo in kaj si, o tem je govoril pogled, povešen nasmeh, posmehljiv namig. Moji pa so molče preštevali svoj ničvreden denar, popraskali na koncu še v žepe ter se glasno prerekali, ali ga bo dovolj za to in ono.

Zidu do drugojezičnega naroda ni bilo mogoče preplezati. Že leto dni sem živela med njimi, toda vsi odnosi so ostajali na ravni sporočilnosti in nujno potrebnega stika. Sprva sem bila zato prav nekritično vesela, kadar sem odkrila vsaj kakšnega bivšega prebivalca svoje domovine. A varji – tu so bili bregovi še bolj strmi in nepristopni, daljave še večje, in izogibali so se me kot svojega davnega, neprijetnega in nepoimenljivega spomina. Kadar pa se je naše znanstvo dogodilo slučajno in tako, da se mu ni bilo mogoče izogniti, tedaj so moji pudri in opli zardevali, rekali ehmladost in se nenadno izgovorili, da se jim že kam mudi, ker da jih že nekaj silno priganja. Pri tem so domače besede zlahka zamenjavali s tujimi, v zgovoren dokaz in trdno znamenje za to, kako nepreklicno so se že bili udomačili v tem tujem svetu. Vsi po vrsti so na hitro zatrjevali, kako zelo da pogrešajo svoj dom, in na razpotegnjenih obrazih jim je bilo videti, da že komaj čakajo tistega božično velikonočnega trenutka, ko se bodo lahko s klobuki in kravatami nasprehodili po sveže pognojenih rodnih zarah in ogonih.

Ostali so mi dnevi, vsak zase neskončnost. Tu in tam le kakšen poštar, knjižničar ali blagajničarka, nikogar pač, ki ne bi govoril že izdelanih besedil. No, konec koncev pa sem tudi nisi prišla zaradi navezovanja vse-ljudskih stikov ali kot misijonarka miru in sožitja med narodi, sem se tolažila. Ne pozabi, tvoja naloga je čepeti po knjižnicah, se krečiti med policami in odhajati domov z večkilskimi knjigami. Pisati moraš svoj tekst, iz tisočerih lističev, prebliskov in nesmrtnih misli krpaj svojo umetnino, in verjemi vanj, kolikor se le da, zakaj kdor veruje . . . Na vsakdanje tegobe pa zri zviška, mraz, toča ali večmesečno deževje nimajo zate nobenega pomena, zakaj raziskovalka si, in kdo je že vendar slišal za raziskovalce, ki bi jim bilo mar za take drobnarije. Če pa potrebuješ svetel zgled, spomni se na Maričko Currijevo: reva uboga je študirala pri sveči, si pozimi nalagala

v majhno peč, in študij je prekinila nemara prav v trenutku, ko se je že bila domislila, s katerim elementom naj napolni tisto znamenito prazno okence v kemijski tabeli, ker je morala v klet vsakič, kadar jo je zazeblo, in si ročno privleči suhljatih polen v izbo. Kajti pomni, dete malo, rožnato in zalo: trnova je pot do zvezd.

Menda je bil petek, ja, prav gotovo je bil. Petkov sem se bala, za njimi sta z odseljivanjem študentov iz mesta prihajala dneva, s katerima nisem vedela kaj početi. Že res, nobenega do minute izdelanega urnika ni bilo zanju, to že, lahko sem se potepala, končno, to me je osrečevalo. Kakor izgubljen kuža sem obvohalava mestne vogale, opazovala mimoidoče, in oh, kaj vse na njih, seveda, ne da bi oni za to vedeli, temu sem se nasmehnila, ker je nosil smešno majhne čevlje, oni ženski zato, ker je hotela biti za vsako ceno taka gospa, beračem sem metala kovance v nastavljene klobuke ter nato pogledovala kvišku, češ si me videl, bog, le glej, da me pošlješ v nebesa, ko bo čas, dihala sem staro mesto, pomirjalo me je, toplo v najhujšem mrazu in vedno malce tudi moje. Toda konec tedna, tedaj šele se je moje tujstvo razširilo in se razstrlo, tedaj šele sem zaslišala svojo mutasto samoto ter neizprosno natančno ugledala vseh sto in sto reči, s katerimi se nisem mogla sprijazniti niti se nanje navaditi. Sprehajanje po parkih ne bi imelo nobenega smisla, v parkih moraš imeti nekoga, ki hodi poleg tebe. Gričkasta in zelena okolica mesta je bila zato manj obvezujoča, bolj brezimna, a žal tudi do najbolj oddaljene pešpoti strahotno predvidljiva in urejena. Povsod le shojene in prehojene poti, da si ja ne umažeš čevljev, povsod nastavljeni koši za smeti, odmaknjeni ali kar posekani kosi grmovja, vse zaradi čudovitega razgleda na naše mesto, kajpa, ki se odpira sprehajalcem prav od tod, drugje spet kažipot do gostilne s tako ali drugačno pokrajinsko posebnostjo, z obilnim kosilom ali s solatko za voljne postave, za spoštljiv denar. Nikjer kmetije, kamor bi lahko stopil na kozarček vode ali sadjevca, nobenega drevesa, pod katerim bi lahko pobral vsaj kakšno tepko, še manj gozda, v katerem bi se nadihal smrečja ali tacial za gobami, ne da bi se moral pri tem zaleteti v napis s prepovedjo. In vse tiste hiše ob poteh. Vedelo se je: tukaj stanuje znani zdravnik, h kateremu ne prideš ne zdrav ne bolan, in v oni pisatelj, hoteni osamelec med mačkami, steklenicami in rdeče pobarvanimi hladilniki. V bližini meditacijski krožek za zblíževanje s prasetovi, na drugi strani društvo za izkoriščane ženske ali pisarna arhitekta za toaletne prostore. Pročelja, pročelja. Konec tedna bi moral pomeniti prostost za neobvezni študij, za paberkovanje po snovi, da bi postorila zamujeno, si uredila zapiske, prebrala nezahtevno knjigo, si odpočila. Namesto tega pa en sam glavobolni beg pred odvečnim časom, v obljudenem, a človeško mrtvem mestu, le brezvoljno listanje po knjigah, prižiganje in ugašanje radia, postajanje pred oknom, začenjanje nikdar odposlanih pisem, pitje številnih kav in ugašanje napol pokajenih cigaret, slabost v želodcu, pritajeno tuljenje, zatajevanje praznosti, nenaročenih, nehotenih in do obupa samozajedalskih vprašanj o smislu lastnega početja: Le čemu to pisanje o rečeh, ki so jih napisali drugi? Zavist zaradi nemoči storiti nekaj čisto podobnega? Rezanje podob, ki so nastale kot svetovi,

nedojeti in samodejni, izvabljanje ponotranjanja, le čemu, s kakšno pravico, priklicevanje vsega tistega živega, uročenega in nepredvidljivega? Razčarovanje zato zločin. Barbarstvo. Ponaredek. Prekletstvo. – In: Kaj je res? Kje je meja?

V knjižnici, iz katere zaupnega objema se mi zaradi bližajočih se dveh prostih dni ni dalo domov, sem prebiralala neko študijo, še kar zanimivo, in pogleda prav gotovo ne bi niti privzdignila, če se ne bi nenadoma zasvetilo, otoplilo se je, s prijaznim žarom kot od dišeče krušne peči, zunaj pa je deževalo. Ostrmela sem. Brskala je po policah in očitno zaman iskala knjigo, večkrat se je namrdnila, ker je ni našla, pripirala je veke, signature ni in ni mogla razbrati, napis je bil že star in izbrisan, ne, knjige ni bilo.

– Je ne najdeš, sem jo tiho ogovorila, ne da bi premaknila glavo. Pa saj me sploh ne bo slišala, moj glas ne zna ogovarjati ljudi, ne zna prvi začeti, in najbrž ne bo zbral toliko poguma, da bi vprašanje ponovil.

– Ne, se mi je nasmehnila z razprtimi očmi in kot da se že dolgo pozna, mi lahko pomagaš, mi je – spogledljivo? – pomignila k policam.

Bleščoba, zobje, tesno drug ob drugem in krepki. Kot da se z njimi vsak dan obeša po plezalkah v pragozdu. Od moči in zdravja so se kar izpodrivali. Ovlažene ustnice so se jih po hipih dotikale. Svetloba... Stala je ob knjižnih policah.

– Pokaži kartico, sem ji pijano rekla, pomagala ti bom.

Vstala sem in oblil me je srh, razlezel se je v prijetnost, v željo nenadnico, ki me je zmedla, v zbliževalni ses, da sem morala k njej, čisto tja, in z nogo sem se zataknila za stol ter skoraj padla. Pretvarjaš se, me je posmehujoče opominjalo. Moram, sem se izgovarjala. Bila je precej višja od mene in njena polt je puhtela. Svetloba, njen vonj – mandlji? oranževец? – kdo je, tujka, mulatka? Svetloba.

Njeno knjigo sem našla, bilo je preprosto, punca očitno ni imela pojma o knjižnicah, je v kateri že sploh kdaj bila? Neverjetno, pa taka študentka. Ko pa me je v navdušeni hvaležnosti povabila na kavo, sem kar pristala. Dolgo sva klepetali. Pravzaprav ne, ves čas je govorila samo ona, bila je prava raglja, ženskica, ki ne zna izbirati sporočil, zanjo je bilo vse pomembno, od tega, kakšna gneča je na tramvaju, do onega, kaj piše v časopisu, in do najnovejše mode, ohja, seveda, obvezno. Otročja frklja je, za to spoznanje se mi res ni bilo treba dolgo naprezati. Opazovala sem jo in se ji smehljala. Pričela sem ji prikimavati, zaradi lepšega, ker je bilo nekaj le treba storiti, tu in tam sem kakšno tudi rekla, ona pa se mi je zasmejala, na ves glas, res ne vem zakaj, nobene potrebe ni bilo za to, a bilo je prijetno, vsaj to. Ni bila zlobna, bila je prijazna, po dolgem času prijazna punca, in odleglo mi je. Naj bo. Vsaj za en dan. Vsaj en dan naj mi ostane. Dolga roka ji je kar naprej segala po mojih cigaretah, v tem okolju hecno in zagotovo nenavadno, kar takole, brez slehernega vprašanja, in prav zabavalo me je. Povlekla je, da so se ji vbočile ličnice, zagorele, gladke. Živa, sem si rekla, tako sem si vedno predstavljala dekle s takim imenom, tako bi ji moralo biti ime. Domislila sem se Švicarjev, ki sem ju pred leti spoznala na avtoštopu iz Grčije, oba blizu sedemdesetih, vsa zgubana in nesomerna,

a živahna in žejna vseh odtenkov izmikajočega se jima življenja. Célo prikolico sredozemskih rastlin sta prevažala s seboj, v pločevinastih posodah, sadežev, pa tudi nenavadno oblikovanega kamenja. Ona v ohlapni beli bombažni srjaci, on kot kakšen utrujen in naveličan mornar. Kako te imam rada, sem jo slišala, ko ga je objela, njemu pa je postalo malce nerodno, a ne preveč. Potem smo spregovorili o tem, kaj vse sta počela na počitnicah, in ona je pripovedovala: Vsako jutro da je hodila na tržnico, majhno, v neko vas... in ne boste verjeli, mi je rekla... duhala sem, duhala sem sveže sadje... Nato me je pogledala postrani, kot da se hoče prepričati, če mi lahko izda svojo skrivnost... In cele ure sem posedala ob nekem teniškem igrišču ter gledala... gledala sem telesa... gledala sem telesa, je rekla in zaprla oči, strašno rada gledam mlada in lepa telesa: kot pri konjih, saj razumete...

Živa, sem si rekla tudi takrat.

Moja nova znanka je zažarela, ko se je razpletla o gledališču. Celo zaklela je, polno in pristno. Zdaj sem vedela, da sem si že dolgo želela slišati nekoga, ki bi preklinjal, rohnel, tolkel s pestjo po mizi. Da bi se mu napenjale žile na vratu. Vse telo.

Naročila sem vina.

Morala bi še študirati, je rekla, a tega vendar ni mislila resno, toda za vino, je rekla in tlesknila z jezikom, vse! Srknila je iz kozarca, nesramno in glasno, ter mi pomežiknila. Taka naj ostane, prav taka, sem si rekla, preden sem morala pogledati v tla, ker tega nisem več prenesla. Bilo je preneadno, prelepo, preveč po tolikšnem času.

– Ja, seveda, poklicali se bova, še se bova srečali, lahko bi skupaj kam šli, mi je zaklicala, preden je skočila na tramvaj, drugače je tak dolgčas. Bova, sem se smehljala za njo.

Kakor da sem s tem popoldnevom spet našla svoj mir. Hude sanje so se umaknile zbranosti, misli so našle druga drugo. Prej se mi je pogosto dozdevalo, da ne bom mogla prebrati niti ene same knjige več, soba mi je bila iz dneva v dan bolj tuja in pusta, nič takega ni bilo v njej, kar bi lahko ponudilo vsaj kanček, sapico oddaljujočega se navdiha, nobenega predmeta nisem več videla, ob katerem se ne bi spomnila nekega drugega predmeta, le da daleč, daleč doma. Zdaj so se stavki spet prehitevali, svet se je razpiral, spet sem srečavala podtalja, ozadja in nenavadne zveze, razumevala sem prostrana spotikališča. Z lahkoto sem se razvijala, nič več brezvoljno in slabokrvno, temveč silovito in enotno, ne z besedo za besedo, temveč kot sklop za sklopom, kot oblikujoča se gmota.

Moja nova prijateljica je prihajala mimo skoraj vsak dan. Njeno ščebe-tanje me je neizmerno zabavalo, prinašalo mi je slike iz sveta, ki zame že dolgo sploh ni obstajal. Nekoč sem ga poznala, seveda, toda nalašč in postopoma sem ga pričela poditi iz sebe, odganjala sem ga, z vzgojo duha, vztrajno in neizprosno, proč. Izbrisala sem ga iz spomina, ker se mi je zdel preveč vsakdanji in zato ničvreden, ob vsaki njegovi podobi sem se živčno dolgočasila... sovražila sem ga in za vsako ceno, z vsemi sredstvi sem se ga hotela znebiti. Ga ukiniti. Zdaj pa, ko mi je to menda uspelo, po letih

samoodpovedovanja in obvladanega dela, mi ga je pričela ona s svojimi pripovedmi spet sestavljati: o tem, kateri film vrtijo v kinu, kaj se je zgodilo na predavanju, kakšen osel je ta in ta profesor, kaj da so tistega dne morali požreti v menzi, kje je kakšna razprodaja, kdo da ji je telefoniral, kaj da je rekla hišnica . . . Opazovala sem jo z vzvišenim nasmehom zmagovalke, tudi s posmehom, zagotovo, ona pa tega še opazila ni. Same nepomembnosti, drobci, in to v celih plazovih besed. En sam grozanski čvek! Napletala je in napletala, komaj da je bilo časa za vdih in že se je nadaljevalo, urno ko hudir, barvito, hudomušno, zlobasto, jezljivo, tudi srboritno, tudi tako je znala, in še prav dobro, ne, odlično! In nekega dne me je spremljala čez vse mesto, od univerze do železniške postaje, gotovo nekaj kilometrov, jaz pa sem jo kar pustila govoriti, pravzaprav sem jo preizkušala, namreč, ali lahko tudi tega dne neprekinjeno govori, klepeta vse od univerze do železniške postaje, ves čas samo ona, ne da bi se sploh zavedela, da sem jaz, tista druga, ves čas tiho . . . In jasno, da je to zmogla, pa ne le to, mlela je tudi še potem, ko sem kupovala tramvajsko vozovnico, ko sem preštevala denar, ko sva se vračali po isti poti, šla je za mano v knjigarno in mi pridržala nihajna vrata, pomagala zložiti knjige nazaj na police, skočila spet naprej in mi ustrezljivo ponudila izhod, mi sledila v samopostrežnico, mi pomagala potiskati nakupovalni voziček. Vedno pa ni bilo tako. Včasih me je kar nenadoma, sredi enega svojih neskončnih stavkov, ki so se nadaljevali brez vsakršnih ločil, pogledala naravnost zahtevajoče in rekla: Pokaži mi, kaj si napisala. To ni bila želja, temveč ukaz. Zgolj iz vljudnosti? Samo zato, da bi pokazala zanimanje tudi zame? Na vsem lepem, ko pa je bila sama sebi tako očitno dovolj? Pomolila sem ji liste, ubogljivi otrok, vsa nebogljena sem bila, ona pa stroga kot sodnica.

– To pa že ni res, je ostro rekla in se namrdnila, jaz bi napisala drugače.

In že sem pisala. Tako, kot je rekla ona. Tako, kot bi zapisala ona. Tako, kot se je dozdevalo njej. Bila je odrezava, neprizanesljiva, spet drugič mesena, a kljub temu strahotno razumarska, izmišljala si je, jasno, slepa kura je našla zrno, kajpa . . . Toda grizlo me je: zakaj pa jaz ne morem biti slepa kura? . . . Zakaj jaz ne? . . . In pogosto se mi je smejala, ta gos, nekoč pa je moje liste zagnala v zrak in zavpila: Kakšna oslarija! In imela prav.

Spomladi sva cele ure hodili po mestu. Izzivala me je. Duhovičila je v prazno, hudičevka, samo da bi me spravila na rob, da bi me dokončno izžela. Toda zdaj sem spregovorila tudi jaz, prekleto, vseh njenih nesramnosti pa tudi ne bom požrla, ne, kaj si pa misli, in pripravila me je do tega, da sem vpila, nekoč kar sredi mesta, nato pa sem nadrla še neko starko, ki je buljila vame.

– Tako, zdaj veš, sem kričala, temu se v znanosti prav preprosto in že sto let reče drugače, o tem se tebi še sanja ne, in nimaš prav, ko trdiš . . . V istem trenutku pa sem zagledala njen posmehljiv nasmeh.

V znanosti, se je obregnila.

Poblaznela sem. Pisala cele dneve in noči, spala na blazini poleg pisalne mize, brez sanj, kar naprej sem se prebujala in brskala po zapiskih.

Bil je. Tekst. Nastajal je! Ona ti ga je dala, mi je šepetalo, ukradla si ji ga. Pa kaj potem, sem se branila, ona ga tako ali tako ne bi nikdar napisala, cele dneve samo naklada, ha, pisati pa sploh ne zna! Si ji ga boš upala pokazati, ko ga boš končala? Saj veš, vzela ga bo v roke in te porogljivo pogledala. Ona namreč ve, igra se s teboj, zanima jo, kako bo nastalo besedilo, ki ti ga je izčvekala mimogrede ob kavah, ga izbrbljala na neštetih sprehodih, besedilo, ki je zanjo navadna domislica, zate pa . . .

– K vragu pa znanost! se je razpenila lepega dne pri meni v naslanjaču, beroč moje liste. – Z njo naj se ukvarja kup starcev v klimakteriju, nekaj skopljenih mladcev in tisočkrat zaklenjenih devic. Dobila boš veliko, dolgočasno glavo in enako rit, kot splašena sraka boš letala s sestanka na sestanek, študenti pa se bodo za tvojim hrptom trkali po čelu. Žrla boš v menzi, bedela pozno v noč, tvoji otroci, seveda, če ti jih bo sploh kdo utegnil zaploditi – vsekakor po naključju in v pravi hitrici – pa bodo čudaški zapostavljeni ali barabe z železniške postaje. Kupila si boš dve obleki na leto – slabi, bi rekel Dior, ker ne bosta nič pokazali in še manj obljubljeni – in se spremenila v meso, slabo tako za oblačenje kot za slačenje. In to za eno knjigo na vsakih deset let, iz katere bo silil dolgčas, ker jo boš zasovražila, še preden bo napisana. – Pha! je zaprhala, ne prvič, s polnimi usti moje marmelade.

Čez dan ali dva pa je spet prišla, ponoči, kot žareča temina, in mi pripovedovala v besedah, ki sem jih že dolgo iskala. Lebdela je v sobi, prelestna senca, se dotikala zaves, naslanjača, pisalne mize, in sevala božjastnost, strast. Zvok je zaplaval, besede so vzvalovile, zaplamtelo je. Izgovarjala je počasi, jasno in trdo. Mehko in žensko. Sprašujoče. Dihljajasto trepetajoče je zategnila, vzkriknila, zabodla. In pela. O tistem prasketu, ki me je ščemel do bolečine, ki sem ga iskala in odkopavala, a nisem mogla do njega. Ugedala sem ga v čarovniški krogli, po kateri je božala, na njenem pepelnatem obrazu, ki se je staral in staral, dokler ni razpadel ter se nato znova, v hipu spet pomladil, se žametno razprl, ves sijoč v mesojedi cvet, ki me je vabil. Upogibala se je, klicalka teme, kresnica, vedomka, nedolžnica. Zvijala se je pod težo neštetih besed, zvenov in protizvenov, šumov in protišumov, prelepa in ganljiva, vsa blizu in daleč, nedosegljiva. Segala sem po njej in se krušila kot poslednji zven glasu, ki se je izgubljal v veselju, ves rosen in tako moj. Uročila me je, jaz pa nisem vedela za protiurok. Le ustnice, vročično razsušene, sem lahko premikala in prosila, naj se me usmili. Naj mi ne ponavlja pesmi o dekllici, ki zbira mrtve lastovke, o mladi ženski iz hiše z rešetkami za drevoredom. O njenih obljubah, da mi bo brala pravljice, ko se vrne.

Rov je bil teman, praskala sem po stenah, ki sem jih sama zgradila, in že vnaprej sem vedela, da odgovora ne bo, četudi pogrizem vse svinčnike. Jutri pa bo spet prišla, na pragu si bo glasno otresla čevlje, da bo sneg z njih odletel po dolgem hodniku, in niti pomislila ne bo, da mora njeno nesnago tudi kdo počistiti – jaz! – zarežala se mi bo s tistimi svojimi vlažnimi čekani in se počila na prvi stol. Nemočno bom naslonila glavo ob posteljo, na steno, kjer visijo številni lističi, pritrjeni z risalnimi žeblički, s podčrtanimi

ali rdeče obrobjenimi pomenkami in opozorili, s klicaji, vprašaji, seznami in podseznami prebranega in postorjenega, prijelo me bo, da bi jo do nezavesti zlasala... potem pa bom sedla, poslušala jo bom ter ji prikimala v prostodušnosti.

Napetost se je razlivala pod možgansko skorjo, z dolgimi nohti sem raztrgala zastore in vdihnila, da bi posesala ozračje, ki me je bodlo. Napihnem naj se v lepljivo gmoto, ki se bo zalezla v najmanjšo špranjico, se razpela od duri čez dvorišče, zasedla cesto in se zalepila čez vse mesto. Pregnala iz njega njo, jo odpodila!

Zdaj da je štirinajst dni ne bo. Šla je smučat. – Z družbo, je rekla in mi pomežiknila med vrati. Seveda. Ona ima družbo. In nekaj knjig je odvlekla s seboj, če da bo dolgčas ob večerih. Ohja, če. Toda tega se ni bati. Ob večerih se bo vsa rdeča od ostrega zraka razčesnila v prvi naslanjač, joj, kako me bolijo noge, bo zastokala, ne čutim jih več, bo zacmevkala, nato pa požrešno raztegnila čeljusti, si mednje nekaj zatlačila in se zalila z velikim požirkom kuhanega vina. Knjige, njene knjige pa bodo do konca počitnic obležale v kovčku, čisto na dnu, čeznje bo nametala nekaj umazanih spodnjih hlač, majic, obličev za žulje in strganih nogavic.

Primanjkovalo mi je denarja. Prepogosto sem posedala po kavarnah in zdaj bo konec meseca zadrto daleč. Zgrabila me je lakota in v grobem sem preračunala stroške. Še za hrano mi bo zmanjkalo. Kaj bo. Mi je že. Pogled v hladilnik je odslikaval žalosten prizor: tudi zadnjo čokolado mi je požrla, moj sladkor, ki ohranja pri življenju možgane. Vame je zaštrlel le košček okamenelega prepečenca, nesomerno izžeta majoneza in stebelce peteršilja. Prekleta naj bo, o krvava matematika, ki vlada med nami.

Da bi kdaj zares obiskala Rolfa, slikarja, ki sem ga tu in tam srečavala v študentski menzi, in ki me je že večkrat, za šalo? povabil, naj mu pridem pozirat, češ da imam zanimiv obraz, ha, obraz! na to nisem nikdar resno pomislila, on pa tudi ni silil vame. Bil je čisto prijazen. Ne vem sicer natanko, koliko let je gledalo iz njegove postave, a bil je eden tistih starajočih se moških, ki ne prenesejo vnenja in si zato venomer izbirajo družbo vsaj četrto stoletja mlajših punc. Obvezno z izgovorom, da gre za neko posebnovrstno duhovno bližino. Ta njegova igra z modeli se mi je upirala, čeprav me je tudi zabavala: tako prekanjeno in nikakor skrivaško je kakor za dimno zaveso vendarle znal prikrivati lastno samoljubje. A njegovo mežikanje iz vrste, ki se je ob opoldnevih premikala proti kosilu, sem imela rada, in kadar mi je nato med cmokanjem in prežvekanjem solate razlagal svoje nazore o umetnosti... sem se vendarle pretvarjala, da me zanimajo. Še več: navdušeno sem mu pritrjevala, vzklikala oh, o tem sem že večkrat razmišljala ter raztegovala ksiht v radovednost, zaradi svoje dobre vzgoje, kajpada, ki me je učila, da je treba spoštovati starejše in biti socialen z njimi. Toda Rolfi ni bil noben osel, nekoč je bil tudi čisto dober slikar, namalal je sliko, ki jo navajajo v vseh leksikonih, bil je načitan, še vedno zelo delaven, sploh ne zapit; in le kako, da tega ni videl? A slišala sem, da je prava dobričina, svojim modelom je redno plačeval, poleg tega

pa se mi je močno dozdevalo, da je punce pred slikanjem, če so ga njihovi štrleči kolki le preveč motili, odpeljal tudi na kosilo . . .

Naravnost čistunsko sem se stuširala. Milo mi je poplesavalo po koži, očistiti je bilo treba vse gubice, seveda, tudi gubice morajo imeti svojo barvo, blede rdeče naj bodo kot človeška ribica. Lase, prej spete, sem razčesala in jih pri ušesih malo privzdignila, tako ja, da bo videti vrat, čeprav sploh ne labodov. Najraje bi se spremenila v žival, v kakšno udobno žival.

Videla sem luč pod streho. K Rolfu se je šlo po stopnicah v popolni temi. Le zakaj si ta bedak ne kupi nove žarnice. Žarnica, to je zanj nekaj preveč vsakdanjega. Do svojega ateljeja bo hodil v najbolj črni temi, sprva še zaletavajoč se v robove in kote, že čez čas pa kot v povprečni belosti dneva.

Rolfi slika platna, vsako s kančkom zlate barve. Sedem in si ogrnem raševinast prt, ki visi čez zofo.

– Ne, se vznemiri Rolfi, zate imam nekaj posebnega. Iz umazanega in razmajanega ostanka pohištva – nočne omarice? – privleče rumeno tkanino. – To, mi vročično ukaže, v to se ogrni, in šele nekaj dolgih hipov kasneje doda: prosim.

Njegova finta pač, pomislim, najbrž mu tako lažje pride . . . preblisk, zmešnjava barv, ali kar pač že. Njegovo cunjo, ki da je nekaj posebnega, si malomarno ovijem okrog golega telesa, zebe me in lačna sem tudi.

– Imaš kakšno jabolko, vprašam.

– Madona, ne tako! zakolne in presliši moje pobožno vprašanje. Kaj vendar delaš! zatuli.

Bedasto ga pogledam. Rolfi živčno zamenca, takega ga ne poznam. Vedno je bil moški, potreben spogledljive tolažbe, s kančkom hvale za svoje delo, pohleven Rolfi pač, preprosta duša. Ne pa pesjan kot ta tukaj, ki kriči name, ker se ne znam zaviti v njegovo trapasto pozlačeno cunjo.

– Ne glej takø debelo, spet zasitnari, kakšna ženska pa si, še rute si ne znaš ogrniti.

Tole tukaj je torej ruta. Dobro, zdaj vem. Cunjo odmotam in počutim se kot oskubena kura, preden jo dajo na raženj. Dajmo, punca, tole je ruta, da veš. Pazi malo.

– Takole? deviško ubogljivo vprašam.

– Neeee . . . zaječi Rolfi in prevrne leseno stojalo, svečnik.

Oči se mi širijo v izlakoteno afriško belost, ta sitnež pa še sploh ne misli začeti. In mojih koničastih reber tudi ne vidi. Toda on je umetnik, punca, in ti si zdaj muza.

– Potrudi se, je spet spravljev Rolfi, no vidiš, saj gre.

Gre? Vraga gre, samo posrečilo se mi je. In zdaj da se ne smem niti premakniti? Da mi tale popackana rjuha ne zdrsi z ramen? Da se mu ne skvari navdih?

– Kako pa sediš, ga spet slišim izza svetilke. Šele črto ali dve je potegnili in ju takoj spet zradiral. – Take te ne morem . . . tako ne gre, to ni prava linija!

In že me popravlja.

– Iztegni laket, tako!, desno, tako!, skupaj z ramenom, brado pa malo dvigni, ja, tako... in sprosti se, zaboga, sprostiti se moraš, sprostiti!

Pa saj sem vendar čisto sproščena, kmalu tudi do nezavesti, lačno sproščena sem, bolj res ne gre. Enako kot pri ginekologu. Sprostite se, rečejo. Samo kako, tega pa ne povejo.

Molčim, končno naravnana v pravo lego, in se oziram po ateljeju. Svinjak, ne pa atelje, pomislim, v takem ne bi mogla nikdar delati. Vsenakrog razbite in povaljane vaze ob prašnato preplastenih okvirjih, steklenice, odprte in zamašene, z neznanimi tekočinami, na policah šopi posušenih in napol svežih trav, le kdo mu jih prinaša, na tleh in v vrčkih čopiči bogatih in smešno redkih dlak, zlepljeni ali še mokri, v kotu stol čudnega sloga, ob njem nekoč polakirana mizica s tremi različno okrajšanimi nogami, pod njo narezljana klobučevina, lesene cokle in brezova skorja, na kovinskem obešalniku s skrivljenimi kavli pas brez zaponke in torba z orodjem, na lesenem zaboju svetilka, ki me na nekaj spominja, v priprti omari z razmajano kljuko kosi lesa, letve in ostružki, neobdelane deske in del verige, ob strani gašperček z grebljico in nekaj poleni, na lesenih tleh s številnimi špranjami pa umazane skodelice in kamenčki s čevljev neznanih obiskovalcev, skupaj s pohojeno in razmazano cestno nesnago. Podstrešje, utesnjeno pod malomarno obdelanim stropom, skozi katerega sili somračna vlaga, v poševni steni strešno okno, lina, skoznjo vstopa čas, kmalu bo noč, in ob strani majhna vrata z veliko ključavnico brez ključa, ki vodijo najbrž v kak podobno zanikrn prostor.

Rolfi končno utihne in skoraj pozabim nanj. Na njegovem papirju se nekaj dogaja, zdaj zgoraj, zdaj spodaj, levo črta, v sredini druga, na desni bris. Obraz popolnoma miren, a napet, roka kaotično vznemirjena, prstov ne obvladuje, kakor da niso njeni, polna je same sebe, trepet, se ustavlja, dvigne in pomeri v zrak, nadaljuje.

Vsa otrpla sem, globoko zmrznjena. Padam. S tanko potolčenim, z ogromnim in s sočnim dunajskim rezkom v rokah... hrustljivo zapečenim... poškopljenim s slastnim limoninim sokom... njegovo darežljivo življenje se mi ob zobeh steka v polnost, ki jo mašim s kruhom... z lepljivim, svežim belim kruhom... grizem ga, padam, grizem, padam... Tedaj pa glas kot izza tesno zaprtih vrat prepolnega hladilnika. Sunek, in svinčnik se iz ozračja zaleti naravnost v moje gole skrčene prsi.

– Kaj pa je spet to, zanori Rolfi in s čelom udari ob strešno gred, nehaj!

List papirja, sad njegove umetnosti, odplahuta na umazana tla in Rolfi ga pohodi.

– Cmokaš, sikne, kar naprej cmokaš, takole!

– Res?

– Ne veš? Seveda ne veš, ko pa sploh nisi pri stvari! Mučim se s tabo, ti pa ležiš kot crknjena podgana. In cmokaš!

Oči mi poplesujejo po rumeni, ne, po njegovi zlati ruti. Izza nje se sveti moja bledikava koža, napeta z modrimi žilami čez tanke kosti.

– Kot da bi malal banano, ga slišim, nobene barve nimaš!

Prostak. Navaden prostak, pomislim, medtem ko si natikam nogavice. Pa naj se odpelje na morje. Čez plaže naj se popase ter si nalovi svojih sveže prepečenih mačk. Ki se bodo nemara še radovoljno zavijale v njegove preperele cunje. V te še nikdar oprane, svinjske prte. Ekshibicionist, ne pa slikar. Reva.

V hlače smuknem zlahka, tam, kjer je bil nekoč trebuh, zija luknja. Ne bom se spuščala na njegov nivo, pha, mi še na misel ne pride. Z dvema prstoma dvignem tisto čudodelno cunjo in jo vzvišeno spustim v kot. Brez besed. Saj nisem nobena smrklja.

Rolfi plane k meni in me poboža. Ne da bi mu videla v oči, mi pomaga zapeti plašč kot otroku, hitro me poljubi, ne, oslini na čelo, in medtem, ko mi z eno roko nekaj zatlači v žep, me druga že odločno porine na črno stopnišče.

Iz zatemnjenega hodnika vodi ena sama pot. Brez ovinkov. K stojnici čez cesto. Stoje in miže naročim, nato pa goltam in goltam svojo klobaso. Še vročo, slastno, s hrenčkom in z gorčico. Med hlastnim žvečenjem se oziram kvišku, tja gor k zabrisano razsvetljenemu oknu. No, umetnik, zdaj pridi dol, zdaj me naslikaj. Tvoja bleda muza postaja rdečelični angelček. Z baročnimi lički, v katera bo užitek uščipniti. Za obla bedrca in oprsje pa bo treba še malo počakati. – Ni ga čez dobro klobaso, a ne? pomignem premrelemu mladcu, študentu? na svoji desni. Rdeč nos ima kot jaz in vragvedi, kaj vse je moral pretrpeti za to svojo večerjo. No, on morda nič, tebe, češplja, pa so nategnili, metaforično kajpada, a še kako. Slekla si se in se pustila zmerjati. Banana, ti je rekel oni impotentnež tam zgoraj, banana. Namesto da bi se ob tvojih zlatih laskih raznežil in zariplo presenečen zastokal, kako da takega modela še živ dan ni videl. Namesto da bi te do svoje prerane smrti po rokah nosil, ti bil hvaležen za tvojih nagih dvajset in še nekaj let. Namesto da bi položil kruha in soli predte, te nahranil in napojil, ti postlal v dišečih pernicah in pokorno odčakal, da se zbudiš, namesto da bi te, po obilnem zajtrku, zavil v čisto svilo in brokat. Pa gre in te v tistem svojem hlevu še zmerja... Eh, vse se je izrodilo, vse... in še umetnost ni več, kar je bila.

Čez nekaj dni sem v nabiralniku našla razglednico z »veselimi pozdravi s smučanja«, polno nečitljivih podpisov, med katerimi sem razbrala samo njenega. S prezirljivim veseljem sem jo raztrgala in jo zagnala v smeti. Osončenih vršacev in zasneženih alpskih hišic nisem niti pogledala.

Prezračila sem sobo, pobrisala prah s pohištva in pometla vse kotce. Zložila knjige. Tako, končno je spet red. Sedla sem za mizo in si zaželela le eno: delati. A ni šlo. Nič se ni hotelo zapisati, roka je padala in padala na papir, neokretno, svinčeno, kracljaj tu, kracljaj tam, še besede ne. Vstajala sem, odhajala k oknu in spet sedala. Se presedala. Si natočila vode in nato dolgo oblizovala kozarec. Z očmi nekje v praznem, z ušesi v preteklem ali nemara v prihodnjem svetu. Raztrgala list, poiskala novega. Opazovala razpoke na lesenih pisalni mizi. Potisnila del odeje v luknjo ob okenskem okvirju, skozi katero je vleklo. Preklinjala svojo bogataško stanodajalko, ki

mi je oddala to senčno in neprijazno, visoko in zato nikoli dovolj toplo sobo. Ponudila mi je tudi boljšo, seveda, in ne le eno, a za veliko veliko več denarja. Takrat sem si rekla, da tale grobnica vendar ni tako slaba, da je celo hecna, staro pohištvo ima, sem se tolažila, nekaj s spominom na nekoč, in razgled na dvorišče z vrtom, s košatimi kostanji. Toda vselila sem se jeseni, skoraj še poletnega oktobra, kostanji so bili zeleni in sončni, soba sicer temačna, a zračna, jaz pa vsa pričakujoča, vsa svetla. Eno samo radoživo življenje me je bilo, brbotajoče iz nešteti izvirov na še neznanih, a gotovih poteh. Napeto jabolko sem bila, mesnato in jedro, kotaleče se skozi oblazinjen čas. Le kdaj sem tako ostarela, se zgrbila in posušila. Kje je čas dihljajaste svežine plahutajočega, prostega, svobodnega? Kje vonj po zemlji spomladi, po zakurjenem dračju, po umitem obrazu in zibajočih se bokih mimo skritih pogledov? Kje vedra puščica in samozavestni blisk... kje misel moje žive?

Z Rolfom sva se čez čas srečala v menzi. Obstala sva in pogledovala v tla. Jeza nanj se mi je razkadila že zdavnaj, nadomestila sta jo sram in slaba vest zaradi lastnega početja, zaradi nizkega in povsem zavestnega namena, da bi pri njem s poziranjem kaj zaslužila. Prav nič mi ni bilo do tistih njegovih slik in on je to vedel, požvižgala sem se na vse, kar je že bil ali pa še bo naslikal, čisto vseeno mi je bilo zanj, in vso njegovo filozofijo bi v hipu prodala za srednje natlačen sendvič. Zato me tudi ni mogel narisati, še poštene črte ni spravil skupaj. Onesrečila sem ga, starca, svojega redkega naključnega in dobrohotnega znanca, in za to svinjarijo sem si pustila še plačati.

Pladenj s krožnikoma se mi je zatresel, skoraj zahlipala sem, in bilo me je sram, strašno sram. Toda tudi njemu je šlo podobno. Pravzaprav me je, kakor se mi je nenadno posvetilo, hotel prelisičiti tudi on. Okrasti me je nameraval, mojemu telesu, ne, mladosti je hotel ugrabiti duha, nato pa plačati z denarjem, česar plačati sploh ni mogoče. Mojo kri bi pil, starec, moja živo... In gledala sva se kot sprta zakonca, ki se bosta vsak hip pričela obnašati, kakor da se ne bi nikdar zamerila drug drugemu.

– Ti, je rekel!

– Ti, sem rekla.

Sedla sva skupaj, tesno za isto mizo. Čeprav je bilo povsod naokrog še veliko prostora, in pričela sva se obkladati s snopi prijznosti, z mavricami novičic in domislic o vsem mogočem. Samo o umetnosti, samo o slikanju ne, o ne, bogobvaruj. Rdeče lise sem dobila po vratu od same prijznosti, od svojih protetičnih smehljajev in plastičnih iskric, on, revež, pa se je tako spotil, da še jesti ni mogel. Toda nad stekleno steno najine tople grede, v katero sva se bila zasadila, nama je spet uspelo prižgati sonček, bil je kot pravi, samo malo sva ga še popravljala, bolj na levo mora, ja, zdaj pa še za kak centimeter proti sredini. Na najboljši poti sva bila, da se najina flora spet prime, nato pa pragozdno požene kvišku, tja gor, k luči... kar me nekdo krepko lopne po ramenu in se na ves glas zareži.

V včeraj oprane in prekuhane spodnje hlače mi je ušlo nekaj kapljic, drobcenih vlagic, obenem pa so se mi zadrgnila čreva. Tu je bila, smučarka,

in stoječ poleg mize, je kar z roko zajemala z mojega krožnika. S prsti je lovila krompirček, si vzela čas in ga pomočila še v omakco, mi ob tem mimogrede popacala bluzo, se pač zgodi, a ne, nato pa orgazmično zavila z očmi, tako da ji tekne, zelo dobro da je, ne, božansko, perfektno, sestradana da je kot volk, svež zrak da pač zdela človeka, dotolče, skoraj uniči ga, in vse da jo boli, vse, vsaka koščica, toda potipaj, potipaj vendar, stegna imam kot kamen. Kot kamen, ti rečem, pritisni, si videla, nobene luknjice, ha! . . .

Nobene luknjice. Da le ni nobene luknjice. Skozi katero bi lahko kaj ušlo. Vsaka stvar je tako rekoč na svojem mestu. Nikoli se ne pomešajo med seboj, ali še huje, nikdar se ne prepletajo ali zavozlajo.

Rolf je komaj slišno zamljaskal. Njegov jezik se je zavalil z ene stene na drugo, nato pa oprezno po pol prazni ustni votlini. Ustnice je tiščal skupaj, čeprav so že silile vsaksebi, po pasje popadljivo in hotno. Iz režice, ki se je vendarle ni dalo zatesniti, se je zasvetljal vršiček zlatega zoba. Zdaj je tudi ona utihnila in zazijala sta se drug v drugega. Odlomila sem kos kruha in ga spokojno potopila v kompot, ki mi ga je še blagovolila pustiti. Začela sta nabirati, kakor je menda navada v takih primerih. Nasnuti, plesti v osnovnem vzorcu pet centimetrov, prekrizati, poplesti, spet nabrati, oviti. Ponoviti v prvih petih vrstah. Predeti, dodati novo barvo iz debelejše štrencice, poplesti dvakrat skupaj, trikrat oviti, potegniti skozi. Tako nešteto-krat od roba pa vse do vratnega izreza. Po petinšestdesetih centimetrih zazankati štirinajstkrat ravno, nato pa na obeh straneh v vsaki drugi vrsti odvzeti enkrat štiri, enkrat tri, trikrat dve in štirikrat po eno p. Kar ostane, nataktniti na pomožno iglo. Okrasni norveški in luknjičasti vzorci, sveže barvne sestavljanke. Brezplačen tečaj za začetnike. Pridite in si oglejte. Jako vas bo dirnilo.

Nabodla sem solato, pobrodila v kis in pustila okusu, da se je razsedel po jeziku, preden je, utopljen v slini, zdrsel v grlo in želodec. Razdrobila kruh in starčevsko natančno razporedila drobtinice po robu krožnika. Opa-zovala, kako padajo v njegovo mastno dno. Odložila pribor in se z narejeno radovednostjo ozrla po prostoru. Si s posvečeno pozornostjo natlačila gofljo s krompirjem. Počakala, da se je lepljiva krogla zataknila in se hrkasto odkašljala. Dobila pri tem solzave oči in hrapav glas. Posrkala kompot z najmanjšo žlico, nato pa z njo v ritmu neznanne melodije še rahlo udarjala po boku skodelice. Spodvila roke pod kolena, jih tako za spoznanje privzdignila in zanihala najprej z eno, nato pa še z drugo nogo. Počakala, da se je sezul čevelj in ga pričela s stopalom prizadevno loviti pod mizo. Zadela pri tem ob njegovo, nato pa še ob njeno, oh, njeno nogo. Segla po že rabljenem papirnatem robčku, ga preganila in spet razvila. Prijela škatlico vžigalic, jo s palcem in kazalcem frcala po mizni površini. Poiskala denar-nico, razsula ves drobiž predse in zložila kovance v kupčke. Kupčke nato spet podrla. Da bi si priborila en sam samcat morilsko razkačen pogled, sprožen postrani iz vrtinca njune vzplamtelosti, iz tega očitnega sotežja ognjeniške strasti! Da bi prekinila to prozorno bobnečnost črkovja, ki sta ga kar vpričo mene zlagala v pokončen termitnjak! Da bi jima s svojim žrtjem,

trebljenjem zob in sesanjem poslinjenih ostankov hrane iz kočnikov nasršila puh, prekinila paritveno ozračje in jima zamašila ljubavne prekate, preden si kar tukaj, sredi belega dne, ne polizeta ušes. Da bi razbesnila njega, tega luskonogega huleža, in raztogotila njo, to plenilsko bogomolko... Toda Rolfi jo je že držal za roko in se zaupljivo poigral z njenimi prsti. Varljiva kačja kraljica mu je ponujala svoj sladki žilštajn, njene oči pa, katerih strupeni lesk se je še skrival pod skalnjakom, so se tiholazno pripravljale, da pirovalca spremenijo v kamen.

Ni me bilo več. Ne več? Pa si kdaj tudi bila? Ven pojdi, na nagneteno ulico. Pljuvaj, skači, prepevaj in zaletavaj se v mimoidoče. Le s trenom veke izpod trepalničnega nihljaja, s kančkom modre, rjave, zelene ali sive te bodo oplazili. Senčnica v stolpcih napol preganjenih časopisov si, zaslonka pod tablam tramvajskih postaj, nezaten piš, zavozlan v ročaje polivinilastih vrečk in raznorodnih torbic, vrteč se pod deževnimi oblaki in šušteč mimo ušes sprehodnih psov. Svetljaj si, ki ga zaprti večeri le slutijo, lučca, ki zaživi in odmre na kromiranih ročajih avtomobilskih vrat.

Pod roko, kot svojo ljubo jo je povabil s seboj. Obžrtino sta pustila kar na krožniku. Iz menze sta odlebdela na isti tekoči stopnici, izbranca, mimo protivalečih se čakajočih, kraljevič in carična. Šele druga izmena odjemalcev cenene vsakodnevnne krme je naposled tudi mene izrinila na cesto.

Vsenaokrog le bela, bela odeja, hrepeneča po dotiku. Ne po naključnem in trdem, temveč po premišljenem in mehkem. Takem, ki zapušča sled. Okroglasto, spremenljivo, a trajno. Toda na robu vidnega pola se le tu in tam zaleskeče pika, še hip in spojila se bo z drugimi, večjimi in bolj jasnimi, vrtnec bo, sanjav in dehteč. V ilovnato puščavo se zapodim, na vso moč, stopala mi udarijo ob stolčeno zmrzalasto skorjo in ptica tkalka mi podari zvozlani list za na pot. Po brvi oddrsim skozi deževni gozd, mimo hostnikov, rožnatih flamingov, nočnih ptic in lokostrelcev, tja, samo tja, loveč pri tem glas, ki me kliče skozi plodovnico. S krčenjem k popku sveta, s palmovim vinom do svete rastline. Do svojega belega, neznanega boga.

Podivjana nočna mačka se je krvoločno splazila za njima. Ni je bilo poti, kjer ju ne bi mogla odkriti, ni ga bilo mesta, ki bi ju moglo skriti. Zaphala in zaklela bo, pekel bo gnalo v drobce.

Slonela je na zofi, razkrita odeta v rumeno rjuho, z bukovim listjem za vzglavje, z razstrtimi lasmi. Kot ovnov rog zvit se je sklanjal nad njo in pod njegovimi divjimi kretnjami se je risala kača, kačica njenih podolgovatih zelenih oči, njenega hotljivega stasa, požirajoča in rojevajoča samo sebe.

Segal je k speči, se dotikal njenih beder in se poganjal za platno. Si oddahnil in spet začernal. Stegnil roko v solnjak za pečjo in ji vse telo natrl z belim prahom. Narisal morje, hrumeče, silno. Nalupil česnovih zrn, jih stolkel in jo lepljivo premazal, posebej skrbno po prsah in trebuhu.

Kačica na platnu se je nasmehnila.

Poiskal je kumino, jo trl in trl, dokler ni od rjavih mušic ostal le sipek prah. Pometel ga je v žlico, ji ga razmazal po stopalih.

Kačica na platnu je zablistala z očmi.

Ožel je limono, pokopal ležeče telo s sokom in ga obložil s koščki lovora.

Kačica na platnu je udarila s trupom.

Sedel je na pručko in naložil v peč. Zakuril. Upajoče opazoval tleča polena, dokler se niso vžgala in ni prva gorkost obsijala njegovega gubasto nasekanega lica. Nabrusil je nož.

Kačica na platnu se je mavrično zvila.

Ko je končal, se je pomirjeno naslonil ob golo podstrešno steno in mi hladno velel: Pridi.

Poslušno, lačno sem se spustila skozi strešno okno, k njemu. Z belim damastom sva pogrnila mizo. Kačica je prižgala svečo.

Hiakintie

Peter
Semolič

I

O blagoslovljeni čas ležanja
v travah, v kraljestvu spanja,
ko samotno tečejo reke
skozi kraje, skoz kraljevanja;
– ribji hrbti se iskrijo
– skozi polpriprte veke.

II

Je tak čas, ko veter in ločje
igrata brez Favna, ko noč je,